

Apkopojums mācību materiāls Latvijas vēsturē:

- **Dokumentālās filas**
- **Mākslas filmas**
- **Animācijas**

Saturs

1. Mācību materiāli vēsturē	3
2. Filmas par Latvijas teritoriju līdz 20.gs.s.	4
3. Filmas par 1905.gada revolūcija	8
4. Filmas par OPK	9
5. Filmas par Latvijas valsts simboliem	11
6. Filmas par Latvijas valsts dibināšanu	12
7. Filmas par Brīvības cīņām	13
8. Filmas par Latviju līdz 1940.gadam	15
9. Filmas par OPK laiku	20
10. Filmas par deportācijām	24
11. Filmas par PSRS laiku	29
12. Filmas par Atmodas laiku	32

1. Mācību materiāli vēsturē

„Aiz muzeja” (2005) 22:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Filma veltīta Latvijas Nacionālajam mākslas muzejam 100 gadu jubilejā. Tā ir iespēja ielūkoties aiz fundamentālā priekšplāna - noslēpumainajās aizkulisēs, specifiskā teritorijā. Stāsts par muzeju muzejā, par kolektīva savdabīgo un nemainīgodzīves ritmu, klusumu un glabāšanu. Filma veidota kā muzeju darbinieču vīzija par to, kam būtu jābūt filmā par muzeju.
„Latviešu tautasdziesma” (2001) 26:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Cauri gadsimtiem no paaudzes uz paaudzi kopā ar tūrumu vagu un maizes riecienu tautas dziesmu teicēji mums ir nesuši dziesmu, kura šodien skan tūkstošiem balsīgā kopkorī.
„Lietas. Latvijas laimets.” (1997) 17:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Filma stāsta par trim latviešu kolekcionāriem un viņu kolekcionētām lietām. "Lietas" dod priekšstatu par Latvijas valsti, tās tautu un vēsturi. Filma ir veltīta valsts 80.gadu jubilejai.
„Latvju pūrs pielocīts” (1993) 10:00	Ceturrtā filma par latviešu tautas tērpiem – Latgale.
„Dzintara ceļš” (1995)	1.filma – Dzintars Baltijas tautu kultūrā. (1991) 55:00 2.filma - No Bārtas līdz Vislai. (1995) 35:00 3.filma – No Baltijas līdz Romai. (1995) 45:00 4.filma -

2. Filmas par Latvijas teritoriju līdz 20.gs.s.

„Kā radies cilvēks. Cikla „Reiz Dievs...” (2009) 03:00	Animācija. Reiz Dievs biešu dobē mīcījis mālus un pa jokam uztaisījis cilvēku ar vienu aci, vienu ausi, vienu roku un vienu kāju. Tā radies cilvēks. Ne visai labs, ne visai ļauns...
„Kurši” (2015) 26:21	Dokumentālā filma. Filma stāsta par vienu no senajām kareivīgākajām un nepakļāvīgākajām baltu ciltīm – kuršiem, kas vēlāk veidoja latviešu nāciju. Izmantojot inscenētas vēsturiskas ainas, intervijas ar pazīstamiem vēsturniekiem, 3D datoranimācijas rekonstrukcijas un kartes, filma aizraujošā un dinamiskā veidā
„Dzīvoju lībiešu mājā” (1991) 1:10:00	Dokumentālā filma. Lībiešu liktenis Latvijā.
„Baltu ciltis” 2018	Dokumentālā filma. "Baltu ciltis: Eiropas pēdējie pagāni" ir Raita Ābeles un Laura Ābeles režisēta Latvijas 2018. gada populārzinātniska dokumentālā filma par 13. gadsimta baltiem — kuršiem, latgaļiem, sēļiem, zemgaļiem, prūšiem, augštaišiem un žemaišiem, kā arī Baltijas somiem — lībiešiem un Sāmsalas igauņiem, kuru apdzīvotās zemes.
„Nameja gredzens” (2018) 2:30:00	Mākslas filma. 13. gadsimts, bagātās un varenās baltu pagānu zemes ir iekārojams mērķis arī Romai. Īpaši Zemgale, kura kontrolē tirdzniecības ceļus un nekad nepakļaujas nevienam. Pāvesta bastards Maksis ir gatavs iesaistīties cīņā par iespēju valdīt Zemgalē. Nodevīgi tiek noindēts valdnieks Viesturs. Taču varas gredzens un tiesības valdīt tiek jaunajam Namejam. Pieredzes trūkumam un nodevībai Namejs liek pretī drosmi.
„Anna” (1996) 2:00:00	Mākslas filma. Filma stāsta par uzticīgu kalpošanu garīgiem ideāliem. Tās pamatā ir Rīgas Cisterciešu klostera mūķenes Annas Notkenas dzīves stāsts. Viņa dzīvoja 16.gadsimtā, kad līdz Rīgai bija atšalcis reformācijas vilnis un jautājumi par patiesajām vērtībām un konformismu bija tik pat aktuāli, kā tas, iespējams, ir šodien.
„Mērnieku laiki” (1968) 1:29:51	Mākslas filma. "Mērnieku laiki" ir 1968. gada latviešu aktierfilma. Filmas režisors ir Voldemārs Pūce. Filma uzņemta Rīgas kinostudijā pēc tāda paša nosaukuma Reiņa un Matīsa Kaudzītes romāna "Mērnieku laiki".
„Cilvēks no soliņa” (2000) 52:00	Dokumentālā filma. Filmā ir par Edgara Šēnberga ceļojumiem pa Latvijas novadiem, apzinot pilskalnus, pārbaudot un salīdzinot vietvārdus, tādējādi pārlicinoties par savas latviešu

	valodas izcelsmes hipotēzes pamatotību. Filmā Edgara Šēnberga pārdomas un stāstījums vizuāli papildināts ar izteiksmīgām Latvijas, sevišķi Sēlijas ainavām.
„Iepazīsti Latviju. Latvijas laikmets.” (2000) 13:00	Animācija. Jau kopš neatminamiem laikiem kāda maza tauta vada savas dienas lielu koku drošajā patvērumā. Ir ir tikai viena vieta uz zemes, kur aug šādi koki. Baltijas jūras krastā atrodas maza valsts – Latvija. Iespējams, visi nezina, ka šī ir unikāla valsts, kas noteikti jāizceļ citu valstu vidū.
„Pilsētas dominante” (1999) 30:00	Dokumentālā filma. Pēterbaznīcas arhīva materiāli un mūsdienās filmētais, kas vēsti par Pēterbaznīcas pārvērtībām laika ritumā.
„Pūt Vējiņi” (1973) 1:31:04	Mākslas filma. "Pūt, vējiņi" ir 1973. gada Latvijas PSR spēlfilma, kas uzņemta Rīgas kinostudijā pēc Raiņa tāda paša nosaukuma lugas motīviem. Tā ir unikāla ar minimālu, tautiskā stilā ieturētu pavadošo mūziku un ar precību seno tautisko tradīciju vizuālo attēlojumu. Filmas dialogi, tāpat kā lugas teksts, ir veidoti dzejas formā.
„Vella kalpi” (1970) 1:17:00	Mākslas filma. 17. gadsimts Latvijā, zemi pārstaigā zviedru un poļu karaspēks. Rīgas rātes kungi gatavi par labu atlīdzību atdot Rīgas atslēgas jebkurai svešzemju varai, taču trīs draugi Andris, Pēteris un Ērmanis kopā ar draudzenēm Rūtu, Annu un Lēni negrib to pieļaut un mudina Rīgas iedzīvotājus cīnīties.
„Vella kalpi Vella dzirnavās” (1972) 1:23:00	Mākslas filma. Diloģijas otrā daļa – tie paši varoņi (Andris, Pēteris un Ērmanis, un viņu līgavas) šoreiz nocietinājušies Māras dzirnavās, un joprojām cīnās tik veiksmīgi, ka bez mistisku spēku palīdzības tas nebūtu iespējams – tā vismaz uzskata visi tie, kas sauc viņu par vella kalpiem
„Puika” (1977) 1:27:11	Mākslas filma. Filma pēc Jāņa Jaunsudrabiņa stāstu krājuma <i>Baltā grāmata</i> . 19. gadsimta beigās Latvijā. Mūsmājās kopā ar māti, vectēvu un vecmāti dzīvo mazais kalpa dēlēns Jancis, viņa pasaule nesniedzas tālāk par apvārsni un dzīve rit saskaņā ar dabas cikliem – no ziemas caur pavasari, vasaru un rudeni līdz jauniem Jurgiem.
„Emīla nedarbi” (1985) 1:07:00	Mākslas filma. Filmas varonis - sešgadīgais Emīls ir īpaši labsirdīgs un enerģisks puisēns. Lauku viensētā, kur ģimenes un mājas ļaužu vidū viņš dzīvo, atrodas iespēja vienmēr likt lietā savu nevaldāmo enerģiju. Vai nu jāpalīdz zinātkārajai māšelei Idai, vai ikdienas rūpēs aizņemtajam tēvam, vai mīļajai, gādīgajai māmuļai vai vēl kādam citam - Emīls vienmēr ir gatavs nākt talkā. Tiesa, viņa darbu rezultāti nez kāpēc neiznāk gluži tādi kā sākumā gribēts, un, kā par brīnumu, uzslavas vietā bieži seko sods, taču tas nespēj

	noslāpēt mazā nebēdņa atsaucību un darboties kāri. Emīla sirdij ir tuvas visas cilvēku rūpes un viņš cenšas tiem palīdzēt kā vien prazdams.
„Īsa pamācība mīlēšanā” (1982) 1:15:00	Mākslas filma. Filma pēc Rūdolfa Blaumaņa stāstu motīviem. 19. gadsimta beigas Latvijā. Viļņu Jānim pienācis laiks precēties, bet kā lai noskaidro, kura būs vislabākā sieva? Jānis nolemj izlikties, ka baznīcas zvana skaņas viņu padarījušas kurlu, un apbraukā apkārtnes meitas, visās mājās dzirdēdams to, kas preciniekam nemaz nebūtu jādzird. Tikai kalēja māsa Ilze uztraucas par to, kā nabaga slimnieku varētu atkal darīt veselu.
„Salna pavasarī” (1955) 1:18:00	Mākslas filma. 19. gadsimta beigas Latvijā. Kalpone Madara mīl kalpu Andru, bet mantas dēļ apprec veco un bagāto Mālnieku saimnieku Miglu. Lielu māju saimnieces dzīve Madaru padara arvien cietāku un skarbāku, viņa ir nežēlīga pret savas māsas ģimeni, bet pēc vīra nāves ļauj iet bojā arī pašas dēlam, domādama, ka Matīsiņš traucē viņas laulībām ar Andru. Tomēr Andrs kopā ar Madaras māsasmeitu Lienu dodas uz pilsētu, un Madara izmisumā metas Daugavā.
„Purva bridējs” (1966) 1:25:00	Mākslas filma. 19. gadsimta beigas Latvijā. Alaines muižas kučieris Edgars mīl vešerienes meitu Kristīni, taču ir pārāk temperamentīgs, lai Kristīnes māte viņu uzskatītu par labu precinieku meitai. Muižas sulainis Vīskrelis un staļļa puisis Sutka cenšas pavadīt Edgaru uz dzeršanu un draudzību ar kroga meitu Matildi. Kristīni tikmēr bildina bagātais saimnieks Akmentiņš. Baznīcā pie altāra, jau līgavas kleitā tērpta, Kristīne tomēr atsaka Akmentiņam.
„Nāves ēnā” (1971) 1:12:00	Mākslas filma. Filma pēc Rūdolfa Blaumaņa noveles. 19.gs.b. Latvijā. Atlūzis ledus gabals nes četrpadsmit zvejniekus un viņu pajūgus arvien tālāk jūrā. Tikai piektās dienas rītā pie apvāršņa parādās igauņu laiva, bet tajā visi nevar sakāpt – trijiem jāpaliek uz ledus, tāpēc zvejnieki velk lozes
„Dzīvīte” (1989) 3:05:00	Mākslas filma. Filma veltīta Dainu tēva K. Barona piemiņai, viņa mūža darbam. Dainas – latviešu tautas dzīves enciklopēdija, gadsimtos krātās gudrības poētisks atspulgs – veido mūsu kultūras pamatus. Darbs pie dainām prasīja lielu pašai dziedātāju un milzīgu erudīciju, ko K. Barons bija ieguvis, ilgus gadus izglītodamies un strādādams Krievijā – Pēterburgā, Maskavā un Voronežas guberņā muižnieka Stankēviča ģimenē. Dainu tēva mūža gājums, kas filmā cieši savijas ar tautas dziesmās tverto cilvēka dzīves ritējumu, pauž mūsu tautas nacionālās pašapziņas atmodu, kultūras izaugsmi, tās mijietekmi ar citu tautu kultūrām.

„Mazbānītis” (1998)	Dokumentālā filma. Filma par bazbānīti Kurzemē. Mazais bānītis pēkšņi parādās starp Latvijas ainavai raksturīgajiem pakalniem un pazūd dūmu mutulī kā sen pagājušu laiku rēgs
„Vilciens. Latvijas laikmets” (1998) 10:00	Dokumentālā filma. Jau gandrīz gadsimtu senās kultūras liecinieks šaursliežu dzelzceļš klīst pa Latviju. Lēni pārvietojoties, atpaliekot no jaunākās paaudzes vilcieniem, tā izplatības areāls ir 30 km, un tas savieno divas Latvijas pilsētas - Gulbeni un Alūksni.
„Rīgas stāsts” (2011) 30:00	Dokumentālā filma. "Rīgas stāsts / Riga Story" ir filma par Rīgas vairāk kā 800 gadu seno vēsturi un pilsētas attīstību cauri gadsimtiem. Filma kalpo kā bagātīgs uzziņu materiāls un stimulē tālākai Rīgas kultūrvēsturisko pieminekļu apskatei, un pamudinājums Rīgas iepazīšanai.
R-ī-g-a (Rīgas pārvalde astoņos gadsimtos) (2000) 17:00	Dokumentālā filma. Ceļojums laikā un telpā, kurā 17. gs. gida pavadībā raibā virknē rindojas unikāls materiāls – Rīgas pilsētas simbolika, vēsturiskās celtnes, pilsētas pārvaldes problēmas - veidojot detalizētu Rīgas vēstures apskatu cauri gadu simtiem. Filma ir velte – video grāmata pilsētas astoņsimtgades svinību reizē, tā ir pielikums Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja un SIA "Rīgas nami" kopdarbam – grāmatai "Rīgas pārvalde astoņos gadsimtos".
„Rūdolfa mantojums” (2010) 1:54:00	Mākslas filma. Ir XX gadsimta sākums, kas solīja latviešiem pārticīgu un laimīgu nākotni, bija modusies tautas nacionālā pašapziņa, un auga zemnieku varēšana pārspēt pat muižniekus. Vecais ķeizara zaldāts Rūdolfs Rūdups, ar savu bagātību un lepnību būdams baronam kā dadzis acīs, kļūst gaužām nevaldāms, kad viņu ķer Amora bulta.
„Jugendstila Rīga” (2000) 34:00	Dokumentālā filma. Jugendstila uzvaras gājiens Eiropas arhitektūrā sakrita ar Rīgas saimniecisko uzplaukumu, kam sekoja plašs būvniecības vēriens, un Rīga ieguva vienu no saviem skaistākiem vaibstiem – Jugendstila ēku lielo koncentrāciju. Filma tiecas apjēgt Jugendstila Rīgas veidošanās gaitu, kavējoties tās zīmīgākajās un krāšņākajās vietās, atdodot godu gan pilsētas skaistumam, gan tā veidotājiem, gan materiālu un rokrakstu dažādībai amplitūdā no starptautiski aprobētu paraugu artistiskiem traktējumiem līdz spožiem vietējā nacionālā romantisma šedevriem.

3. Filmas par 1905.gada revolūcija

„Vārni ielas republika” (1970) 1:12:00	Mākslas filma. Filma pēc Jāņa Grīziņa stāsta <i>Vārnu ielas republika</i> motīviem. Grīziņkalna bērniem ir pašiem sava republika, kuras teritorija jāaizstāv pret Lipsta Tuliana kompāniju. Pamazām bērnu fantāzijas pasaulē ielaužas pieaugušo dzīves notikumi – 1905. gada revolūcija un pagrīdnieku darbība, kas šķiet aizraujoši noslēpumaina arī mazajiem republikāņiem.
„1905.gada revolūcija Krievijā un Latvijā” 31:50	Lekcija.
„1906” (2019) 1:30:00	Mākslas filma. Rīga, 1906. gada rudens. Slepenpolicija ir guvusi virsroku cīņā ar sociāldemokrātu kaujiniekiem. Tikai viena grupa spītīgi turpina savu darbību un plāno pārgalvīgu uzbrukumu rūpnīcas kasei. Par operācijas vadītāju tiek nozīmēts ierindas kaujinieks Pelēkais. Operācijas plānošanas laikā Pelēkais satiek dzejnieci Violetu un mēģina iekarot viņas uzmanību. Violetas iedvesmots, Pelēkais ierauga dzīvi un revolūciju citām acīm. Turpretim Violeta nemanāmi nonāk kaujinieku bīstamajā pasaulē.

4. Filmas par PPK

„Zem latviešu karogiem. Varoņu dzimšana.” (2015) 26:27	Dokumentālā filma. Pieminot latviešu brīvprātīgo strēlnieku bataljonu veidošanās simtgadi, ar Rekrutēšanas un jaunsardzes centra atbalstu tapusi dokumentālā filma “Zem latviešu karogiem. Varoņu dzimšana”, kas ir dokumentāls stāsts par latviešu strēlnieku bataljonu veidošanos, parādot strēlnieku gaitu vēsturi pirmajos kara gados.
„Latviešu strēlnieka stāsts” (1958) 1:25:08	Mākslas filma. Mārtiņš Venta latviešu strēlnieku rotas priekšgalā dodas uz fronti. Ziemsvētku naktī sākas uzbrukums vācu armijai, bet strēlnieki cieš lielus zaudējumus, jo cara ģenerāļi nesūta papildspēkus. Pēc februāra revolūcijas vācieši pārrauj fronti un ieņem Rīgu, bet strēlnieki, Mārtiņa Ventas aicināti, aizšķērso vāciešiem ceļu uz Petrogradu un ar sajūsmu uzņem ziņu par Oktobra revolūciju.
„Latviešu strēlnieki (Latvian riflemen)” 3:24	Dokumentālā filma. Fotogrāfijas no latviešu strēlnieku gaitām 1915.-1920. gadā vīru kopas "Vilki" dziesmu "Ak, Latvija!" un "Uz austrumiem" pavadījumā. Attēli gan no 1. pasaules kara, gan sarkano strēlnieku gaitām, gan Brīvības cīņām.
„Astoņas zvaigznes” (2018) 1:40:00	Dokumentālā filma. Filma stāstīs par latviešu strēlnieku brīvprātīgajiem bataljoniem, to izveidošanos un cīņām Pirmā pasaules kara laikā, latviešu strēlniekiem Krievijas pilsoņu karā, par Latvijas valsts pirmsākumiem un Latgales atbrīvošanas cīņām.
„Strēlnieka zvaigznājs” (1982) 1.daļa 2.daļa 3.daļa 4.daļa 5.daļa	Dokumentālā filma. Latviešu sarkano strēlnieku kolektīvu portretu veido emocionāli veco vīru atmiņu stāsti. Vienreizēji un sūri ir viņu likteņi pirmajā pasaules karā un revolūcijā, pilsoņu kara frontēs, 30. gados. Strēlnieku uzvaras, brašums, pārliecība, smeldze, traģika. Filmas autoriem izdevies atkarot to visu laika nežēlīgajam plūdumam, likt apjaust latviešu strēlnieku kopējo vietu vēsturē un tautā.
„Pelnu sanatorija” (2016) 1:30:00	Mākslas filma. Stāsts ir izdomāts, taču vienlaikus balstīts reālos vēsturiskos notikumos Pirmā pasaules kara beigās – laikā, kad kara šausmas sagrāva apgaismības laikmetā izlolotās ilūzijas par racionālu un modernu pasauli un saprātīgu cilvēku tajā. Filmas darbība norisinās 1917. gadā Kurzemē. I Pasaules kara pēdējās dienās atvaļināts vācu kara ārsts Ulrihs tiek nosūtīts uz nomaļu sanatoriju, kur ārstējas kontuzēti un mentāli traumēti kareivji. Ulriham atklājas dīvaina, sapņaina pasaule, kurā valda miers un aizmirstība. Tas izrādās pārbaudījums viņa racionālajam prātam un viņa apņēmībai "ieviest kārtību". Savukārt negaidīta pieķersšanās kādam pamestam, mežonīgam

	zēnam ļauj Ulriham atgūt notrulināto cilvēci. Taču karš vēl nav beidzies – agrāk vai vēlāk tas sasniegs arī šo patvēruma vietu.
„Zītaru dzimta” (1989) 1.-6.sērijas	Mākslas filma. Filma-epopeja veidota pēc Viļa Lāča romāna „Zītaru dzimta” motīviem. Zītaru ģimenes traģēdija ir latviešu tautas vēstures modelis. Ar pirmā pasaules kara sākumu mainās kapteiņa Andreja un viņš sievas Alvīnes, viņu bērnu Kārļa, Inga, Ernesta, Elzas un Jankas patriarhālais dzīves veids, gadiem paejot darbā un retos, pieticīgos svētkos. Brīvprātīgi uz fronti aiziet Kārlis, tālajos jūras braucienos bez vēsts pazūd Ingus... Nevēlēdamies dzīvot vācu armijas okupētajā teritorijā, Zītari evakuējas uz tālo Altaja novadu. Neparasti smagie dzīves apstākļi un pēcrevolūcijas perioda krasi mainīgā politiskā situācija skar arī katru no Zītaru ģimenes locekļiem. Kad rodas iespēja atgriezties Latvijā, Andreja un Alvīnes nav vairs starp dzīvajiem. Izputējusi vecā jūrnieku ligzda un jaunie Zītari nespēj vairs saglabāt tēva mājas – visa pēc kara palikusī manta tiek izūtrupēta. Sākas jauns laika posms. Alvīnes un Andreja bērni paliek vienatnē ar savu likteni.

5. Filmas par Latvijas valsts simboliem

„Latvijas valsts simboli” 29:30	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Latvijas simboli - viens solis Latvijas simtgadē” 1:00	<i>Animācija.</i> Latvijai ir viens no senākajiem karoga stāstiem visā Eiropā. Līdzīgi kā, piemēram, Dānijai, Latvijas karoga stāsts nāk no viduslaiku hronikām. Ap 1290. gadu sarakstītajā Atskaņu hronikā minēts, ka 1279. gadā karagājienā latgaļi no Cēsīm lietojuši karogu – sarkanu, kas pāršķelts ar baltu. Latviešu karoga krāsu stāsts uzmeklēts atkal 19. gadsimtā, kā Latvijas un latviešu karogs lietots no 1917. gada.
„Iepazīsti Latvijas valsts ģerboni!” 4:34	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Latvijas ģerbonis – zīmējums” 8:45	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Karoga stāsts” 7:17	<i>Animācija.</i>
„Karoga salikšana / Latvijas karoga ceļš” 3:08	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Latvijas valsts karoga vēsture” 8:21	<i>Animācija.</i>

6. Filmas par Latvijas valsts dibināšanu

„Kas jāzina par Latvijas valsts proklamēšanu 1918. gada 18. novembrī?” 2:30	<i>Dokumentālā filma.</i> Kas jāzina par Latvijas valsts proklamēšanu 1918. gada 18. novembrī? 1918. gada 18. novembrī Rīgas pilsētas Otrajā teātrī Latvijas Tautas padomes svinīgajā sēdē proklamē Latvijas Republiku.
„Ceļā uz brīvību: kā latvieši nodibināja savu valsti” 7:17	<i>Animācija.</i>
„1918. gada 18. novembris - pirmais solis Latvijas simtgadē” 1:00	<i>Animācija.</i> Vienošanās starp Latvijas partiju politiķiem par Latvijas Tautas padomes izveidošanu un par neatkarīgas Latvijas Republikas pasludināšanu bija panākta iepriekšējās dienās un naktīs – 16. un 17. novembrī.

7. Filmas par Brīvības cīņām

„Par Tēvzemi un Brīvību” (2008) 26:31	Dokumentālā filma. Latvijas valsts un armijas tapšana ar dokumentāliem kadriem bagātā video filmā, kas pēc Aizsardzības ministrijas pasūtījuma veidota 2002.gadā.
„7 minūtēs par to, kāpēc Latvijā svinam 11. novembri” 7:46	Dokumentālā filma.
„Sabiedrotais” (2019) 20:00	Dokumentālā filma. Nosargāt tikko iegūto Latvijas brīvību pēc Pirmā pasaules kara bija ļoti sarežģīts un grūts uzdevums, bet to izdevās īstenot. Kā tas notika un kam par to jāpateicas – atbildes uz šiem jautājumiem sniedz režisora Kārļa Lesiņa jaunā dokumentālā īsfilma „Sabiedrotais”. Tajā īpaši izcelta Lielbritānijas loma Latvijas cīņā par neatkarību.
„Bermontiada” (2009) 1:29:15	Dokumentālā filma. Filma ir stāsts par trausmainiem notikumiem 1919. gada rudenī, kad Rīgā izšķīrās modernās, pēc Pirmā pasaules kara radītās, Eiropas liktenis. Pie Daugavas krastiem satikās trīs pasaules uzskati – nacionālas valsts ideja, ko pārstāvēja Latvijas tauta un pirms gada proklamētās Latvijas Republikas Pagaidu valdība; boļševiku pasaules revolūcijas ideja un monarhijas atjaunošanas ideja. Reakcionāro monarhistu intereses Baltijā aizstāvēja vācu ģenerālis grāfs Rīdigers fon der Golcs un krievu pulkvedis Pāvels Bermonts.
„Latvijas atbrīvošana” 20:09	Dokumentālā filma. Par Latvijas Brīvību, Par Latvijas Vīriem 1915-1920
„Dvēseļu putenis” (2019) 2:13:00	Mākslas filma. Vēsturiskajai Latvijas kara filmai "Dvēseļu putenis", kas top pēc Aleksandra Grīna triloģijas "Dvēseļu putenis" (1932–1934) motīviem. Vēsturiska kara drāma pēc strēlnieka Aleksandra Grīna romāna motīviem ved 100 gadus senā pagātnē. Sešpadsmitgadīgais Artūrs dodas strēlniekos un kopā ar draugiem cīnās par brīvību – pat tad, kad neviens nezina, kurā pusē tā meklējama. Saviļņojošais stāsts ļauj skatītājam pieaugt kopā ar Artūru un jaundibināto Latvijas valsti, vērojot dzīvi ierakumos zēna acīm, pašai dziedīgi stājoties pretī ienaidniekam, meklējot īstu mīlestību un mācoties novērtēt brīvības cenu.
„Pulkvedis Oskars Kalpaks” (2001) 42:00	Dokumentālā filma. Meirānu pagasta Liepsalās 1882. gada 6. janvārī dzimis pirmais Latvijas bruņoto spēku virspavēlnieks pulkvedis Oskars Kalpaks. Viņš spēlēja vijoli. O. Kalpaks savu patriotismu atdod Latvijas armijai.

„Brīvības cīņas” 4:26	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Rīgas sargi” (2007) 1:58:00	<i>Mākslas filma.</i> Ir 1919. gads. Pirmais pasaules karš ir beidzies. Mārtiņš pēc daudziem gadiem, kas pavadīti karojot svešumā, atgriežas Latvijā pie savas līgavas Elzas. Viņš nenojauš, ka izšķirīgā cīņā - gan par Elzas sirdi, gan par jaundibināto Latvijas valsti - vēl tikai priekšā. Vācu karaspēks krievu virsnieka Pāvela Bermonta vadībā grasās ieņemt Rīgu. Šķiet, ka vienīgā Latvijas cerība iepretī vācu karaspēkam ir sabiedroto valstu atbalsts. Taču Mārtiņš ar saujiņu drošsirdīgo ir gatavs cīnīties. Rīgas sargu varonība nostiprina ticību Latvijas valstij gan pašu zemē, gan ārvalstīs.

8. Filmas par Latviju līdz 1940.gadam

„Pirmajai Saeimai – 95” 6:43	Animācija. Vai pirmā Saeima bija pirmais Latvijas likumdevējs? Kā parlamentā sastrādājās divdesmit politiskie spēki, un kāpēc divdesmitajos gados deputāti darbu sāka tikai pēcpusdienā?
„Čakstes koks” (1993) 54:00	Dokumentālā filma. Pirmā Latvijas prezidenta Jāņa Čakstes dzimta.
„Jānis Čakste – Latvijas valsts simbols” 9:10	Animācija. Videoanimācijā izzini Tautas padomes prezidenta, Satversmes sapulces prezidenta un pirmā Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes dzīvesstāstu!
„Vārpa – apsolītā zeme” (2017) 92:00	Dokumentālā filma. Bēgdami no „sarkanā pūķa” un smagajiem apstākļiem Latvijā pēc pirmā pasaules kara, vairāk nekā 2000 baptistu, kas sevi dēvēja par atmodniekiem, devās uz Brazīliju. Pravieši to bija pasludinājuši par apsolīto zemi, kur jādodas sagaidīt pasaules galu un Kristus otrreizējo atnākšanu. Pēc viņu domām, tieši no turienes pēc attīrīšanās no pasaulīgiem grēkiem izredzētā tauta tikšot „parauta” debesīs. Kad tas nepiepildījās, ekstrēmākā izceļotāju daļa garīgo līderu vadībā izveidoja kristīgu komūnu ar askētisku un reliģiski piepildītu dzīvesveidu. Viņi nonāca neapskaužamos apstākļos neskartajos mūža mežos. Izceļošanas aculiecinieku emocionālie stāsti skatītājiem atklāj sarežģīto un grūtību pilno iedzīvošanos svešajā zemē, kad pirmajos gados nomira vairāk nekā 200 cilvēki, galvenokārt bērni un sirmgalvji.
Agrārā Reforma Un Saimniecība Latvijas Republikā 20.-30. Gados.	Dokumentālā filma. Par Agrārās reformas norisi Latvijas teritorijā.
„Zigfrīds Anna Meierovics” (2018) 52:00	Dokumentālā filma. Latvijas valsts pirmais ārlietu ministrs Zigfrīds Anna Meierovics un sarežģītais laiks, kurā tika iecerēts un izveidots Latvijas valstiskums.
„Ceplis” (1972) 1:30:00	Animācija. Filma pēc Pāvila Rozīša romāna <i>Ceplis</i>. 20. gadsimta 20. gadi Latvijā. Uzņēmīgais Edgars Ceplis nodibina akciju sabiedrību, lai no Latvijas māla ražotu ķieģeļus eksportam, viņa projektā iesaistās daudzi, cerot uz solīto milzu peļņu. Drīz Ceplis aizraujas ar sava kantora mašīnrakstītāju Austru Zīli, bet business tīkmēr atstāts novārtā, turklāt izrādās, ka Cepla izvēlētais māls ražošanai nav derīgs. Kamēr neviens to nav uzzinājis, Ceplis ātri savērpj intrigu, un par akciju sabiedrības vadītāju kļūst Nagaiņa znots Sausais.

„Latvijas vēsture” 1.daļa – 40:00 2.daļa – 40:00 3.daļa – 40:00 4.daļa – 40:00	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Pie bagātās kundzes” (1969) 1:35:00	<i>Mākslas filma.</i> 20. gadsimta 30. gadi Rīgā. Inteliģentais bezdarbnieks Oļģerts Kurmis piepelnās kā ratiņstūmējs un kopā ar savu draugu, klaidoni Frīdi, atrod dažādus nelielus darbiņus pie Kalnkājas kunga, kurš cer tikt ievēlēts Saeimā. Kurmis jūtas atbildīgs arī par jauno meiteni Emmu Kārklis, kura nesen sēdējusi cietumā par sīkām zādzībām. Emma sāk strādāt par kalponi Kalnkāju namā un kopā ar Kurmi un Frīdi izlīmē mazmājnietu partijas plakātus, kamēr Emmu atkal apcietina, nu jau par "politisku lietu". Kinokritiķi šajā režisora Leonīda Leimaņa pēdējā filmā atrod attālu līdzību ar itāļu neoreālismu un tā interesi par „mazo cilvēku", vienlaikus filma ir arī vienmēr aktuāla satīra par sociālām atšķirībām un vēlēšanu laiku daudzpartiju sistēmā. Iespaidīga ir filmas mūzika, ko sacerējis spožais žanra klasiķis Marģeris Zariņš, viens no pirmajiem postmodernistiem Latvijas kinomūzikā.
„Zemes saimnieks” (1993) 58:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Kārlis Ulmanis pēc 1934.gada 15.maija.
„Latvija. Ulmaņlaiki” 1.-14.sērija	<i>Dokumentālā filma.</i> 1.sērija – 1918.gads 2.sērija – 1919.gads 3.sērija – 1920./1921.gads 4.sērija – 1922./1923.gads 5.sērija – 1924./1925.gads 6.sērija – 1926./1927.gads 7.sērija – 1928./1929.gads 8.sērija – 1930./1931.gads 9.sērija – 1932./1933.gads 10.sērija – 1934.gads 11.sērija – 1935./1936.gads 12.sērija – 1937./1938.gads 13.sērija – 1939.gads 14.sērija 1940.gads
“Pilsāta pi upis” (2020)	<i>Mākslas filma.</i> Latvijas kino ir kļuvis bagātāks par vēl vienu filmu, kas nupat piedzīvojuši pirmizrādi Rēzeknē un Krāslavā. Tā ir Viestura Kairiša daudzu gadu garumā lolotā un nu iedzīvinātā ideja par pagājušā gadsimta 30.-40.gadu vēstures pagriezieniem Latvijas ļaužu likteņos, vēl viens viedoklis par mūsu valsts okupāciju, holokaustu, leģionāriem, kas nav vis vēsturiskas reālijas, bet gan cilvēku dzīves.

„Bille” (2018) 1:50:00	<i>Mākslas filma.</i> Filma visai ģimenei pēc Vizmas Belševicas darba "Bille" motīviem. Smeldzīgs, vienlaikus dzīvi apliecinošs, asprātīgs un cerību pilns stāsts par kāda cilvēkbērna pieaugšanu un attiecībām ar pasauli Latvijā pagājušā gadsimta trīsdesmito gadu nogalē. Filma ir veltījums mums šodien, atgādinot par īstenām vērtībām – iecietību, uzpurēšanos, nepieciešamību sevi apliecināt. Septiņgadīgā Bille dzīvo pasaulē, kur bagātiem ir savas ielas un nabagiem – savas. Ar nabadzību Bille ir iemācījusies sadzīvot, taču mātes mīlestība meitenei liegta; tuvinieki par Billi rūpējas, bet nepārstāj atgādināt, ka Bille ir neaptēsts bērns un nekas prātīgs no viņas neizaugs...
„Sapņu komanda 1935” (2012) 2:00:00	<i>Mākslas filma.</i> <i>Happy end</i> ir zināms – latvieši kļūst par pirmajiem Eiropas čempioniem basketbolā, Latvijas izlasei izcīnot pārliecinošas uzvaras 1935. gada Eiropas čempionātā Šveicē. Ceļš līdz uzvarai ir grūts, bet patriotiski iedvesmojošs – sporta funkcionāru neticībai un intrigām pretī stājas treneru spīts un uzņēmība, tautiešu ziedojumi un praktiska palīdzība.
„Zvejnieka dēls” (1957) 1:21:00	<i>Mākslas filma.</i> 20. gadsimta 30. gadi. Jaunais zvejnieks Oskars Kļava sapņo par jauniem tīkliem, kas palīdzētu iegūt neatkarību no uzpircēja Garozas, bet viņš neņem vērā veco zvejnieku uzticību. Brīvdienās ciemā ierodas Oskara mīlestība, bagātā Bandera meita Anita un Oskara brālis Roberts. Roberts paved Zentu, bet nelaimīgā meitene izdara pašnāvību. Oskars sastrīdas ar brāli un tēvu, un aiziet no mājām. Viņš izgudro jaunu tīklu, kļūst par kooperatīva priekšsēdētāju un apprec Anitu. Pēc dažiem gadiem viņu laulības dzīvē sākas nesaskaņas. Uzpircējs Garoza gandrīz sagrauj kooperatīvu, un zvejnieki lūdz Oskaru atkal kļūt par priekšsēdētāju.
„Minox leģenda” (2007) 52:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Kas ir Valters Caps? Foto entuziastiem viņš pazīstams kā 1935.gadā izgudrotās pirmās miniatūrās fotokameras <i>Minox</i> tēvs.
„Homo Novus” (2018) 2:02:00	<i>Mākslas filma.</i> Pēc Anšlava Eglīša romāna HOMO NOVUS motīviem veidota filma, kas ar smaidu skatās uz kaislībām 30. gadu beigū Rīgas mākslinieku dzīvē. 1938. Nabadzīgs mākslinieks Juris Upenājs ierodas Rīgā no laukiem tajā pašā laikā, kad izsmalcinātais Eižens Žibeika atgriežas no gleznošanas Parīzē ar cerībām saņemt sava tēvoča ievērojamo mantojumu. Kamēr mākslai uzticīgais Upenājs ar krāsainās Rīgas bohēmas palīdzību kāpj arvien augstāk, talantīgais diletants

	Žibeika krīt arvien zemāk. Vecais Žibeika visu savu mantojumu atstājis mākslinieku konkursam, kurā tiek piešķirta stipendija mācību braucienam uz Parīzi. Upenājs kuratora un kritiķa Kurcuma vadībā sastopas ar mākslas pasaules komiskajiem personāžiem un viņu atšķirīgo attieksmi pret dzimtajām un pārņemtajām izteiksmes formām, pieredz panākumus un izgāšanos, nicinājumu un mīlestību. Eižens Žibeika zaudē naudu, mīļoto sievieti un konkursu, taču gūst glābiņa iespēju, nododoties savai glezniecībai.
„Ziemassvētku jampadracis” (1993) 1:20:00	Mākslas filma. 20.gadsimta 30.gadi. Cīrulīšu ģimenē ir pieci bērni, bet tēvs Valdemārs ir nabaga mūzikas skolotājs, kurš ar klavierstundām nevar nopelnīt pietiekami daudz naudas, lai uzturētu ģimeni un samaksātu dzīvokļa īri saimniekam Skarainim. Protams, naudas nepietiek arī biļetēm uz mazā brīnumbērna Raimondiņa koncertu. Bērni labprāt atrisinātu šo situāciju, bet viss izvēršas lielā juceklī, un brīnumbērna pirksts tiek savainots tā, ka viņš vairs nevar muzicēt. Valdemārs izglābj koncertu, un Raimondiņa tēvs viņam piedāvā darbu savā mūzikas skolā.
„Cilvēkbērns” (1991)	Mākslas filma. 20. gadsimta 30. gadi Latgalē. Mazais Bonifācijs Pāvulāns, saukts par Boņuku, lauku mājās izdzīvo ziemu, pavasari un vasaru ar visiem puiku priekiem un nedienām. Boņuks ir ieskatījis skaisto kaimiņmājas meiteni Bigiju un paziņo, ka precēs viņu, bet meitenei jau ir savs iecerētais - saimniekdēls Aleksis. Kad Bigija Boņuku aicina uz savām kāzām un vēlāk aizbrauc līdzī vīram, zēns iet pie Pestītāja tēla aizlūgt, lai Dievmāte palīdz Bigijai svešā malā.
„20.gadsimts - Demokrātiskais un Autoritārais režīms” 1.daļa – 25:07 2.daļa – 25:45	Dokumentālā filma.
„Prezidenta laiks” (1992) 52:00	Dokumentālā filma. Par Latvijas prezidentu Kārli Ulmani.
„Kārļa Ulmaņa radio runa 1934.gada 16.maijā” 7:17	Dokumentālā filma.
„Ievainotais jātnieks” (2017) 1:35:00	Dokumentālā filma. Filma balstās uz dokumentāliem Kārļa Zāles dzīves faktiem un Brīvības pieminekļa celtniecības dokumentāciju, sniedzot ieskatu laikmetam raksturīgajā politiskajā un sociālajā ainā, iepazīstinot ar izcilām kultūras un mākslas personībām un tā laika ideāliem. Īpaša uzmanība scenārijā veltīta tēlnieka Kārļa Zāles

	personībai un nozīmīgākā tautas apziņas apliecinājuma - Brīvības pieminekļa celtniecībai.
„Kārlis Zāle” (1991) 40:00	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Latvijas brīvvalsts robežsardze: 1919.-1940.gads” 17:09	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Filma par Latvijas ceļu vēsturi 1923.-1975.gads”	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Gauja” (1934) 1:20:40	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Latvieši” 8:81	<i>Animācija.</i>
„Molotova-Ribentropa pakts - ļauns solis Latvijas simtgadē” 1:00	<i>Animācija.</i> 1939. gada 23. augustā PSRS un Vācija noslēdza neuzbrukšanas līgumu un slepeni vienošanos par Austrumeiropas sadalīšanu abu valstu ietekmes sfērās. Molotovs un Ribentrops, abu valstu ārlietu ministri Maskavā parakstīja dokumentu, ar kuru sadalīja to, kas tiem nepieder un noteica arī Latvijas likteni. Latvijai, Igaunijai un arī Lietuvai bija jānonāk PSRS sastāvā.
„Uz visiem laikiem. Vācbaltiešu izceļošana” 28:44	<i>Dokumentālā filma.</i> Filma „Uz visiem laikiem. Vācbaltiešu izceļošana.” Ir daļa no projekta „Dažādas tautas – kopīga pieredze”.
„Ilgaiss ceļš kāpās” (1981) 1.-7.sērijas	<i>Mākslas filma.</i> 1939.gads, zvejnieku ciems Latvijā. Dzimst mīlestība starp zvejnieku puisī Artūru un bagātā Ozola meitu Martu, bet viņa pārprātuma dēļ apprecas ar rūpnieka dēlu Rihardu. Otrā pasaules kara laikā Artūrs ir frontē, Marta ar vīru – Vācijā, bet tad viņa atgriežas okupētajā dzimtenē un kādu laiku slēpj krievu izlūku. Pēc kara viņa to vairs nevar pierādīt, un Martu ar dēlu izsūta uz Sibīriju kā budža meitu. Artūrs atgriežas dzimtajā ciemā un cenšas atrast Martu, bet tas viņam gadiem ilgi neizdodas. Pēc izsūtījuma Marta, domādama, ka Artūrs ir kritis, dzīvo Irkutskā, kamēr tur kā bagāts vācu uzņēmējs ierodas viņas bijušais vīrs un pavēsta, ka Artūrs ir dzīvs.
«Amatas Nr.1 valsts prezidents» (2004)	<i>Dokumentālā filma.</i> Filma ir apcere par prezidentu personībām, par viņu cilvēciskajām īpašībām, viņu spēku un vājumu, viņu attieksmi pret valsts pirmās personas amatu. Filma ir arī skatījums uz prezidenta amatu, kas nostādāms līdzās citām profesijām un reizē ir nesalīdzināms ar tām. J. Čakste, G. Zemgals, A. Kviesis, K. Ulmanis.

9. Filmas par OPK laiku

„Paralēlā vēsture – 1940 gads” (2012) 52:10	Dokumentālā filma. Filmas scenārija autors ir Ainārs Zelčs. Scenāriju Ainārs Zelčs veidojis, izmantojot topošo romānu „1940”, kurš tiek rakstīts, apkopojot milzumu arhīva materiālu, analizējot vēsturiskus faktus, pamatojoties uz secinājumiem un izvērtējot tos.
„Vēlēšanas: vienas partijas valsts” 3:19	Dokumentālā filma.
„Latvijas okupācija” (2001) 1.daļa 2.daļa 3.daļa	Dokumentālā filma. Filmas pirmā sērija 1917-1940 vēsta par Latvijas brīvvalsts gadiem, otrā 1940-1945 – par karu, trešā 1947-1953 – par staļinismu un pašiem drūmākajiem padomju okupācijas laikiem Latvijas vēsturē. Lielākā daļa filmas veidota no Valsts kinofotofono arhīva materiāliem, taču tajā esot iekļauti arī Ņujorkas (ASV) Vēsturisko filmu arhīvā iegūtie kadri, kuros redzama Ribentropa – Molotova pakta parakstīšana, un privātu videoarhīvu fragmenti.
„Džona Doreda sala” (2007) 45:00	Dokumentālā filma. Filma par pirmo latviešu izcelsmes kinooperatoru Džonu Doredu, kas darbu ar kino kameru apguvis <i>Pathe</i>, pirmā pasaules kara gados aktīvi filmējis notikumus dažādās frontes līnijās un ir vienīgais ārzemnieks, kas nelegāli nofilmējis Leņina bēres. Filmas scenārijs veidots pēc Džona Doreda un viņa sievas Elizabetes vēstulēm, dienasgrāmatām. Tā ir filma par profesiju un likteni, profesiju un mīlestību, dzīvi un nāvi.
„Baiga vasara” (2000) 1:50:00	Mākslas filma. Baltvācu meitenes un latviešu radiožurnālista mīlestības konfrontācija ar Otrā pasaules kara politikas nežēlīgajām grimasēm. Bīstama spēle, kurā ierautas valstis un to vadoņi, mazie cilvēki un viņu dzīves. Spēle, kurā nav uzvaras. Jaunu kinematogrāfistu spēle ar žanra kanoniem – vēsturisku melodramu. 1940., liktenīgais Eiropas baigais gads, kad tiek okupēta arī neatkarīgā Latvija.
„Pāri jūrai. Bēgšana uz Zviedriju” 26:20	Dokumentālā filma.
„Mācītājs” (2007) 79:00	Dokumentālā filma. Stāsts par Romas katoļu baznīcas priesteru iznīcināšanu pēc 1940.gada okupācijas. Stāsta pamatā ir nomocītā priesteru Vladimira Litaunieka ciešanu pilnais liktenis. Filmu veido laikabiedru atmiņas, liecības, dokumenti.
„Dieva putniņi” (2015)	II pasaules kara beigu posmā, kad kļuva skaidrs, ka Latviju atkal ieņems Padomju armija, apmēram 150 000

	devās bēgļu gaitās uz Vāciju. Tie bija dažādu profesiju pārstāvji – lauksaimnieki, uzņēmēji, bijušie politiķi, valstsvīri, radošā inteliģence, darba cilvēki, kas jau bija izbaudījuši „baigā gada” nedienas. Gandrīz miljons cilvēku no Austrumeiropas zemēm glābās no padomju režīma. Arī latvieši, kas sevi nometņu laikā sauca par dīpīšiem, Dieva putniņiem, centās iekārtot savu dzīves telpu, trimdā veidojot Mazo Latviju. Latviešu ģimenes no nometnēm Vācijā 40to gadu beigās izceļoja uz Lielbritāniju, ASV, Kanādu, Austrāliju. Kad Latvija kļuva brīva, daļa no izceļotājiem atgriezās, lielākā daļa izskaisīta pasaulē. Filmā parādīti 1944.gadā uz Vāciju izceļojošo ģimeņu likteņi.
„Padomju stāsts” (2008) 52:86	Dokumentālā filma. Padomju stāstsir 2008. gadā tapusi dokumentāla filma, kura stāsta par padomju režīma noziegumiem un PSRS ciešo sadarbību ar nacistisko Vāciju līdz 1941. gadam. Filmā cita starpā apskatīti šādi notikumi: 1932./33. gada mākslīgi izraisītais bads Ukrainā jeb golodomors Molotova-Ribentropa pakts Katiņas slaktiņš 1940. gadā SS un čekistu sadarbība masu deportācijas Padomju Savienībā medicīniskie eksperimenti, kas tika veikti ar gulaga sistēmā ieslodzītajiem.
„Litene - Latvijas armijas Katiņa” 25:31	Dokumentālā filma. 1941. gada vasarā Litenē armijas vasaras treniņu nometnē tika apcietināti Latvijas armijas virsnieki. Vairāki virsnieki tika nošauti uz vietas, pārējie - izsūtīti uz Sibīriju. 1941.gada 14.jūnijā Litenes un Ostroviešu nometnē, kas atradās aptuveni 10 km attālumā no Litenes, apcietināja un deportēja uz Sibīriju vismaz 430 virsnieku. Rīgā viņiem pievienojās vēl 130 -- 135 virsnieku. Virsnieku apcietināšana vienlaikus notika arī 29.lietuviešu un 22.igauņu teritoriālajā korpusā.
„Latviešu leģions” (2000) 40:41	Dokumentālā filma. Filma, kas sniedz objektīvu vēstījumu par pasaules vēsturnieku joprojām neizvērtēto faktu – latviešu leģionu, kas piedalījās Otrajā pasaules karā Vācijas armijas sastāvā.
„Taisnība par Latviešu leģionu” (2002) 52:00	Dokumentālā filma. Filma par Latviešu Leģionu Otrā pasaules kara laikā. Bagātīgi izmantota kara gadu kinohronika, kā arī pašu leģionāru atmiņas.
„1944.gada jūlijā sagrautā Jelgava” 5:25	Dokumentālā filma. 1944.gada jūlijs ir traģiska epizode Jelgavas vēsturē, kad Otrajā pasaules karā pāris dienu laikā aizgāja bojā skaistā, bagātā, gadsimtos izkoptā Zemgales pērle.
„Akmens un šķembas” (1966) 1:23:00	Mākslas filma. Trīs draugus – Jāni, Zigi un Ričardu – Otrā pasaules kara laikā iesauc latviešu leģionā, viņi cīnās Volhovas purvos. Zigis krīt, mēģinādams pāriet padomju armijas pusē.

	Divdesmit gadus vēlāk satiekas abi pārējie draugi: Jānis ir palicis Latvijā, Ričards iebrauc dzimtenē no ārzemēm. Kara laikā, lai glābtu draugu, viņš nošāva sarkanarmieti, bet tagad saprot, ka zaudējis visu – Antras mīlestību, draugu un dzimteni.
„Mīli savu tuvāko (Glābēji un izglābtie)” (2000) 29:00	Dokumentālā filma. Nacistu okupācijas laikā tika izglābti 350 Latvijas iedzīvotāji – ebreji. Filma veltīta Žanim Lipkem, kas izglāba 55 cilvēkus. Filmā stāsta izglābtie Izaks Drīzins, Grigorijs Ārensburgs un viens no glābējiem Bruno Rozentāls.
„Vienpadsmit” (2016) 1:16	Dokumentālā filma. Par ebreju glābējiem Liepājā Otrā pasaules kara laikā, kuriem izdevies mājas pagrabā no nāves pasargāt vienpadsmit cilvēkus.
„Ebreji Latgalē” 1.daļa – 29:44 2.daļa – 26:05	Dokumentālā filma.
„Geto stāsti” (2013) 2:47	Dokumentālā filma. Dokumentālā filma „Geto stāsti. Rīga” ir stāsts par vācu okupācijas periodu Latvijā un vienu no Rīgas iedzīvotāju lielākajām vēstures traģēdijām 20.gadsimtā, kas ietekmēja rīdzinieku atcerēšanos visu mūžu. Holokausta aculiecinieku atmiņas, kuras jāizstāsta.
„Ebreju iela” (1992) 1:24:00	Dokumentālā filma. Rīgas geto traģēdija.
„Tēvs Nakts” (2018)	Mākslas filma. Pēc Ineses Zanderes romāna „Puika ar suni” motīviem tapusi filma par Žaņa Lipkes ģimenes centieniem glābt ebrejus 2. pasaules kara laikā un bērna pieaugšanu traģiskā vēstures situācijā. Desmit gadus vecais Zigis ar saviem vecākiem dzīvo Ķīpsalā, mājā Daugavas krastā. Ir sācies Otrais pasaules karš, bet Zigis bērnību vada bezrūpīgi – apmeklē skolu, rotaļājas ar draugiem un nešķiramo pavadoni, suni Džeri. 1942. gadā Latviju okupē vācu armija, Rīgā sākas represijas pret ebrejiem. Ziga tēvs Žanis Lipke strādā Rīgā izvietotajā nacistu <i>Luftwaffe</i> rūpnīcā, uz kuru ik dienu spaidu darbos tiek vesti geto ieslodzītie ebreji. Būdams aizrautīgs un bezbailīgs avantūrists, Žanis izdomā, kā izglābt rūpnīcā strādājošos, nāvei nolemtos ebrejus, un savas mājas pagalmā izrok bunkuru viņu slēpšanai, bet Zigis kļūst par šo notikumu aculiecinieku.
„Mērijas ceļojums” (2018)	Dokumentālā filma. Stāsts par jaunu sievieti Mēriju Grīnbergu, kas 2. pasaules kara laikā izglāba lielu daļu Latvijas muzeju kolekciju.

„Kurzemes zvans” (1995) 52:00	<i>Dokumentālā filma.</i> II Pasaules kara beigu posms Kurzemē. Veltīta Andrim Slapiņam un viņa sapnim par "Baltijas sāgu".
„Latviešu nacionālo partizānu karš” (2003) 87:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Filma stāsta par nacionālo partizānu cīņām pēc Otrā pasaules kara. Latviešu tautas vairākumam komunistiskā okupācija bija nepieņemama.
„Jelgavas vecpilsētas bruģakmens stāsts” 16:14	<i>Dokumentālā filma.</i> Stāsts par Jelgavas pilsētas vēsturi.
„Nesalauztie” (2004) 52:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Vīri, kuri Latvijas brīvības vārdā dzīvoja un cīnījās mežos vēl desmit gadu pēc Otrā pasaules kara - Latvijas nacionālie partizāni, tautā saukti par mežabrāļiem. Pēc ilgas klusēšanas gadiem viņi atklāj vairākus līdz šim nezināmus vēstures faktus par uzvarām, kūdām un nodevību.
„Baltijas sāga” (2000) 60:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Otrā pasaules kara beigās daudz latviešu, lietuviešu un igauņu devās bēgļu gaitās. Ilgi gadi pavadīti tumsā. Tagad viņi atgriežas. Stāsti par atgriešanās ceļu ir atšķirīgi.

10. Filmas par deportācijām

„Stacija Latvieši 1937” (2011) 61:00	Dokumentālā filma. Tagad mēs šos šausmu murgus atceramies kā 1937. gada represijas Krievijā. Bet vai atceramies? Vai izprotam ne tikai šausmas un patoloģiju, bet arī tās samezgotās peripetijas, kas latviešus padarīja par pašu latviešu nodevējiem un slepkavām? Visvairāk cieta "mazie latvieši", viņu vienīgā vaina bija būt par latvieti Padomju Savienībā.
„Divas dienas, viens noziegums” (2015) 29:54	Dokumentālā filma.
„Reiz bija Sibīrija” (2005) 52:00	Dokumentālā filma. 1941.gadā uz Sibīriju izsūtīja 15 420 Latvijas iedzīvotāju, viņu vidū bija 4000 bērni, izdzīvojuši un šobrīd dzīvo Latvijā vairāk nekā 400. Pieci no viņiem – Ilmārs Knaģis, Biruta Kazaka, Ivars Ross, Gaida Šmite, Juris Vidiņš – stāsta kā pārdzīvotais ietekmējis viņu dzīves.
„Roze zem sniega” (2019) 51:16	Dokumentālā filma. Latvijas tauta Padomju Savienības sastāvā ir piedzīvojusi divus izsūtījuma viļņus - 1941. un 1949.gadā. Par spīti necilvēcīgajiem apstākļiem Sibīrijas plašumos latvieši spējuši ne tikai izdzīvot, bet pat rast cerību un prieku traģisma pilnajā ikdienā. Sūrajos apstākļos represētie smēlās spēku dažādos pašu radītos praktiskos un garīgos izdzīvošanas mehānismos. Trūcīgo aizdaru kompensēja mūsu tautas garīgā maize - dziesma -, bet rast cerību sala un bada pilnajās dienās palīdzēja lūgšanas. Jaņa Zarāna dokumentālās filmas "Rozes zem sniega" varoņi pierāda, ka laikmeta griežos latvieši saglabājuši gan sīkstumu, gan spēku, gan ne mazāk svarīgo cilvēcību. Atmiņu kolāžu filmā veido Sibīrijas laiku pārdzīvojušie latvieši.
„Agapitova un Izglābtie” (2009) 58:00	Dokumentālā filma. Plahina, Agapitova, Igarka, vēl citi milzu novadi ir ziemeļu zemes mala, kur Ilmārs Knaģis nokļuva 1941.gadā, kad kopā ar 4 tūkstošiem bērnu no Latvijas tika deportēts uz Sibīriju. Nāves salā Agapitovā 1942.gada rudenī nokļuva 700 dažādu tautību mātes ar bērniem, izglābās ap 60 cilvēku, to skaitā 6 latviešu bērni - Biruta Kazaka, Pāvels Kliesbergs, Venta un Ilmārs Grāvīši, Pēteris Bērziņš, Valentīna Voiciša. Atmiņas ir skaudras, pat

	neticamas. Palicis jautājums - kāpēc tas notika un kāpēc neviens nav vainīgs?
„Tēvi tur” (2016)	Dokumentālā filma. Filmā “Tēvi Tur” parādīti nometnēs izdzīvojušo likteņi. Filmas varoņi stāsta par laika posmu no 1940. gada, kad tika okupēta Latvija,
Filmu sērija „Tālā zeme Sibīrija” (2014. – 2019.) 1.-12.sērijas	Dokumentālā filma. Pavisam tapušas astoņas sērijas un katra no tām pievēršas kāda cilvēka vai ģimenes likteņa gaitām tālās Sibīrijas vietās, par kurām maz zināms, bet kurās dzīvojuši, strādājuši izsūtītie Latvijas iedzīvotāji. <u>1. un 2.sērija</u> "Magadana un Susumana", <u>3.sērija</u> "Amūras apgabals 1949, Tigda un Vozžajevka" <u>4.sērija</u> "Amūras apgabals 1949, Belogorska un Blagoveščenska", <u>5.sērija</u> "Krasnojarskas un Tomskas apgabali 1949. Dvīņi no Ezeru sādžas un Mullova", <u>6.sērija</u> "Nazarova un Poļevoje", <u>7.sērija</u> "Tomskas apgabals 1949. Novonikolajevka un Baturina", <u>8.sērija</u> "Tjuhteta"
„Bērņības zeme Sibīrija” (2013)	Dokumentālā filma. Dokumentālā filma „Bērņības zeme Sibīrija” turpina filmu sēriju par 1941.gada izsūtījumu. 14.jūnija izsūtītie bērni, nu jau cienījamā vecumā, grib aizbraukt uz savām bērņības vietām Sibīrijā. Tur bija aukstums un bads, zuduši tuvinieki, bet tā ir viņu vienīgā bērņība, kurā bija saule un sniegs, draugi un cilvēki, kuri palīdzēja izdzīvot. Kā tur izskatās tagad, vai kāds vēl viņus atceras? Filma sižets veidojas no diviem braucieniem uz Sibīriju pa Tomskas un Krasnojarskas apgabaliem. Filmas epizodēs redzēsīm sešus likteņstāstus – izsūtītos Astrīdu Ruško, Daci Siliņu, Dedzi Andreju Broderu, Juri Vidiņu, Mariju Krūmiņu un Rutu Ikaunieci. 2012.gadā kopā ar Sibīrijas bērņiem braucienā devās rakstniece Gundega Repše, viņas mamma Ilga Dedzis izsūtījumā pavadīja 14 gadus.
“Konstantīns” (2011) 36:00	Dokumentālā filma. No 1941.gada līdz 1945.gadam Štutthofa bija ieslodzīti ap 7 tūkstoši latviešu. Dokumenti liecina, ka kopā ar citiem ieslodzītajiem, šeit miruši vairāki tūkstoši latviešu. Viens no latviešu tautas varoņa nesavtības un nelokāmības piemēriem ir profesors Konstantīns Čakste. Gājis bojā ceļā no Štutthofas nometnes 1945.gada februāra nakti...
„Piemini Sibīriju I” (2010) 54:00	Dokumentālā filma. Filma veido emocionālu, tēlainu un vēsturiski izzinošu stāstu, ko rada 1941.gada 14.jūnijā uz

	Sibīriju aizvesto bērnu atmiņas. 2009. gada 14.jūnijā filmēšanas grupa kopā ar Sibīrijas bērniem, kuri izdzīvojuši un atgriezušies, un viņu bērniem devās svētceļojumā uz Sibīriju, lai uzstādītu piemiņas plāksnes 1941.-1949.gadā deportētajām mātēm un bērniem.
„Sibīrijas dienasgrāmatas” 1.-2.sērija (2002) 3.-4.sērija (2003) 3:28:00	Dokumentālā filma. "Sibīrijas dienasgrāmatas" veido dokumentāli vēsturisks stāstījums par 1941.gadā izsūtīto četrstāstu bērnu likteņiem. Tikai katrs desmitais ir izdzīvojis un var liecināt. Esam uzfilmējuši 180 intervijas, darbs turpinās.
„Kūjenieks Jānis Pūķis” (2007) 60:00	Dokumentālā filma. Jānis Pūķis ir šodien Latvijā pazīstams tautas muzikants un tautas instrumentu kolekcionārs, dzimis 1934. gadā. 1941. gada 14. jūnijā kopā ar ģimeni deportēts uz Sibīriju. Pēc kara māte ar dēlu mēģina bēgt uz Latviju, taču ceļā abus apcietina un māti par bēgšanas mēģinājumu notiesā uz 16 gadiem katorgā. Jānis uzaug dažādās krievu ģimenēs. Pēc atgriešanās dzimtenē viņš rod mierinājumu latviešu tautas mūzikā un folklorā. Spēlējis <i>Dandaros</i> , izveidojis <i>Pūķa muzikantu grupu</i> .
“600 stāsti, mums bija tas jāizstāsta” (2007) 52:00	Dokumentālā filma. Septiņu gadu garumā intervēti 670 cilvēki, kuri kā bērni 1941. gadā tikuši izsūtīti uz Sibīriju. Atmiņu fragmenti veido mozaīku, kas atklāj pagātnes pārdzīvojumus par zaudētajiem tēviem, mātēm, brāļiem un māsām. Laiks visu dziedējot, taču to nevar aizmirst, tas ir jāizstāsta.
„Viens ciems Sibīrijā” (2000) 50:00	Dokumentālā filma. Pirms vairāk nekā 100 gadiem izceļojušo latviešu pēcteči filmā par Omskas apgabala Taras rajona Augšbebru (Bobrovkas) ciemu. Stāsti par dzīvi Sibīrijā, notikumiem, kuri ietekmējuši viņu dzīvi un uzskatus. Apzinoties neizbēgamo asimilāciju, latvieši tomēr cenšas saglabāt dzimto valodu un kultūras tradīcijas, uzturēt sakarus ar senču dzimteni.
„Reiz bija Sibīrija” (2005) 52:00	Dokumentālā filma. 1941.gadā uz Sibīriju izsūtīja 15 420 Latvijas iedzīvotāju, viņu vidū bija 4000 bērni, izdzīvojuši un šobrīd dzīvo Latvijā vairāk nekā 400. Pieci no viņiem – Ilmārs Knaģis, Biruta Kazaka, Ivars Ross, Gaida Šmite, Juris Vidiņš – stāsta kā pārdzīvotais ietekmējis viņu dzīves.
“Sveiciens no Sibīrijas” (2004) 66:00	Dokumentālā filma. Cilvēki, kuri bērna vecumā vardarbīgi aizvesti uz Sibīriju 1941.gada un 1949.gada deportācijās un dažādu iemeslu dēļ nav atgriezušies. Ir pagājuši daudzi gadi, sapnis par Dzimteni ir beidzies.

„Sibīrijas bērni” (2001) 53:00	Dokumentālā filma. Filma vēsta par 1941. gada deportācijās izsūtītajiem bērniem, viņu likteņiem Latvijā un Sibīrijā.
„Kur Palika Tēvi” (2014) 66:00	Dokumentālā filma. 1941.gadā uz Sibīriju aizvestie bērni savus tēvus nav redzējuši. Drezīna brauc pa aizaugušo dzelzceļu.Divpadsmit brauciena dalībnieki 70 gadus ir domājuši, ka gribētu nokļūt vietās, no kurienes tēvi neatgriezās. Filmas tēli ir skarbā daba, sasprindzinājums cilvēku sejās, foto kolāžas, īsi atmiņu mirkli, braucieni pa Soļikamskas un Vjatlaga nometņu paliekām.
„Melānijas hronika” (2016) 2:00:00	Mākslas filma. Filma, kas balstīta Melānijas Vanagas dzīvesstāstā un ir patiess vēstījums par spēku izdzīvot, gara plašumu, bet vienlaikus par ciešanu pilnajiem cilvēku likteņiem 20. gadsimta lielākajā Latvijas nācijas traģēdijā, kad 1941. gada 14. jūnijā uz Sibīriju tika izsūtīti vairāk nekā 15 000 Latvijas iedzīvotāju.
“...un Igarka, Cerība un Taurenis” (2008) 52:00	Dokumentālā filma. ...<i>Igarka</i>, <i>Cerība</i> un <i>Taurenis</i> ir smeldzīgs stāsts par Nadeždu un Sibīrijas pilsētu Igarku, kas tika uzcelta kā padomju darba nometnes – <i>GULAGa</i> – centrs. Šodien tā arvien vairāk tiek pamesta, mājas brūk un šķobās, iedzīvotāju palicis pavisam maz. "Cilvēki bēg no Igarkas. Kā no ļaunuma un posta rēga."
„Sibīrijas bilance” (2011) 52:00	Dokumentālā filma. 1946. gadā pēc izsūtīto bērnu Latvijā palikušo radnieku lūgumiem notika bāreņu un pusbāreņu pārvešana no Sibīrijas nometinājuma vietām uz Latviju. Vairāk kā 1500 bērnu tika nodoti audzināšanai radnieku ģimenēs vai Latvijas bērnu namos. Tomēr daudzi no viņiem vēlākajais gados tika aizturēti u nosūtīti atpakaļ uz iepriekšējām nometinājuma vietām. 2010. gada vasarā cilvēki, kuri 1941. gadā kā bērni tika izsūtīti uz Sibīriju, viņu bērni un filmēšanas grupa devās uz tālajiem Ziemeļiem – Noriļsku, Dudinku, Karaulu, Ustportu.
"Maršruts: Ķekava-Omskas apgabals 1949" (2012)	Dokumentālā filma. 1949. gada deportācijas ir viens no traģiskākajiem punktiem Latvijas jauno laiku vēsturē. Uz mūža nometināšanu Sibīrijā tika izsūtīti 43 tūkstoši cilvēku, viņu vidū 10 tūkstoši bērnu un zīdaiņu, vecu un pat no nāves gultas pieceltu cilvēku, bojā gāja 4941 personas. Katrs ceturtais uz mūžu deportētais bija bērns. Katrs sestais bija vecāks par 60 gadiem. 1941. gada deportācijas bija mēģinājums nocirst galvu Latvijas inteliģencei. 1949. gada deportācijām

	vajadzēja iznīcināt zemniecību un tieši darbīgākos un čaklākos latviešu zemniekus, no kuriem totalitārais režīms baidījās visvairāk, jo uz tiem balstījās Latvijas brīvvalsts. Mums ir zināmas trīs dzimtas, kas pirms okupācijas dzīvojušas Ķekavas apkaimē.

11. Filmas par PSRS laiku

„Sarkanais mežs” (2019) 1.-12.sērijas Katras sērijas garums 45:00	<i>Mākslas filma.</i> Daudzsēriju filmas «Sarkanais mežs» notikumi risinās 1949. gadā, kad angļu izlūkdienests MI6 cenšas iegūt informāciju par situāciju Padomju Savienības okupētajā Baltijā. Bijušais leģionārs Vitolds (Jēkabs Reinis) kopā ar citiem latviešiem ikdienā strādā smagu darbu karjeros, bet viņa līgava Velta (Agnese Cīrule) ir medmāsa. Viņi sapņo doties uz ASV, krāj naudu, plāno kāzas un kārto nepieciešamos dokumentus, jo ASV rūpīgi atlasa emigrantus. Taču Vitolds izlemj piedalīties misijā Dzimtenē, un cerība mainīt vēsturi maina viņa dzīvi. Scenārijs balstīts uz patiesiem notikumiem pagājušā gadsimta vidū, kad Lielbritānijas un Padomju Savienības specdienestu savstarpējās cīņas lauks bija arī Latvijas meži
„20.gadsimts - Saimniecība un sadzīve Padomju Laikā.” (2004) 1. un 2.daļa	<i>Dokumentālā filma.</i>
„20.gadsimts - Politiskā un kultūras dzīve komunistiskā totalitārisma laikā 1945.- 1990.gadam” 43:31	<i>Dokumentālā filma.</i>
„Sods par sapni” (1994) 52:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Ar Francijas kultūru aizrāvušos cilvēku, t.s. "franču grupas" liktenis pēckara Latvijā.
„Lidija” (2017) 37:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Cilvēka seja, viņa acis glabā pieredzi labāk nekā jebkurš dokuments vai atmiņu pieraksts. Īpaši, ja šis cilvēks ir tik daudz piedzīvojis kā Lidija Doroņina-Lasmane. Viņa sevi par disidenti nemaz neatzīst. Savus trīs cietuma un lēģeru termiņus – kopumā četrpadsmit nebrīves gadus – viņa nav saņēmusi kā sodu par pagrīdes cīņām, bet gan par to, ka atļāvusies saglabāt savus principus un pārliecību.
„Gaismas ceļā” (2010) 60:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Kinodokumentālists Zigurds Vidiņš jau vairāk nekā divdesmit gadus seko Lidijas Lasmanes-Doroņinas liktenim – viņa, ko filmas autori sauc par „sirdsapziņas cietumnieci”, padomju laikos tika arestēta 1946., 1970. un 1983. gadā, kopumā ieslodzījumā pavadot 14 gadus, lai gan viņas vienīgais noziegums bija sapnis par brīvu Latviju. 1987. gada maijā, kad Lidija Lasmane-Doroņina tika izlaista no cietuma, Zigurds Vidiņš uzņēma dokumentālo filmu „Daži stāsti bez epiloga”, no filmas četriem

	varoņiem viena bija arī Lidija. Filma tolaik izraisīja aktīvu pretdarbību no VDK un kompartijas darboņiem, bet Zigurds Vidiņš kopš tā laika turpināja vākt kinomateriālus par Lidiju.
„Stūra mājas videoliecības” (2014) 56:37	<i>Dokumentālā filma.</i> Latvijas Okupācijas muzejs savā izstādē „Stūra mājā” piedāvāja noskatīties sešu personu videoliecības, kurus čeka bija apcietinājusi par pretošanos padomju okupācijas varai laikā no 1945. līdz pat 80-to gadu vidum. Video materiāliem ir subtitri angļu valodā. Videoliecības vēstī par apcietinājuma pieredzi Harijam Rukam, kas 1945. gadā tika notiesāts par bruņotu pretošanos padomju okupācijas režīmam, Mirdzai Barbakai, kas 1946. gadā notiesāta par nacionālo partizānu atbalstīšanu, un Ievai Lasei /Birgerei/, kas 1951. gadā tika notiesāta par to, ka kopā ar citiem domu biedriem mājas apstākļos apsprieda franču literatūru. Tāpat šajos materiālos ir 1962. gadā tiesāto Daiļa Rijnieka un Ulda Ofkanta liecības, kurus abus apsūdzēja par pretpadomju literatūras glabāšanu un izplatīšanu, kā arī 1983. gadā tiesātā Jāņa Rožkalna liecība, kuru komunistiskais režīms apsūdzēja par pretpadomju aģitāciju. Liecību apkopojums sagatavots no Okupācijas muzeja video krājuma.
„Ausma” (2015) 1:32:00	<i>Mākslas filma.</i> Padomju mītradē populārs bija stāsts par mazo pionieri Pavļiku Morozovu – viņš nodeva čekai savu tēvu, kurš nebija apmierināts ar padomju varas rīkošanos, un Pavļiku par to nogalināja paša ģimene. Pavļika Morozova “varoņdarbs” padomju propagandai kalpoja kā neapšaubāms paraugs jebkuram padomju pilsonim – kļūt par ziņotāju, lai ko tas maksātu. Šajā filmā, 75 gadus pēc Pavļika Morozova, mazais zēns nosaukts par Jāni un dzīvo padomjlaika Latvijā, kolhozā <i>Ausma</i>. Viņa tēvs ir padomju varas ienaidnieks un plāno savvērestību, dēls nodod tēvu un tēvs viņam atreibjas. Tad kurš šajā padomju pasakā ir labais un kurš sliktais? Filma atklāj, ka “izmežģītas” smadzenes ir bīstamas visos laikos. Arī mūsdienās.
„Četri balti krekli” („Elpojiet dziļi”) (1967)	<i>Mākslas filma.</i> Telefonu montieris Cēzars Kalniņš no darba brīvajā laikā sacer dziesmas, muzicēdams kopā ar draugiem izveidotajā ansambli. Tomēr, lai ansamblis nonāktu līdz publikai, jāiziet garš atļauju saņemšanas ceļš. Kultūras komisijas locekle Anita Sondore pavirši noklausās Cēzara dziesmas un nokritizē tās, bet vēlāk vairs gribēdama nevar apstādināt dažādu sabiedrisko apspriešanu dzirnakmeni, kuru pati iekustinājusi.
„Septiņdesmitie. Spožums un posts” (2017)	<i>Dokumentālā filma.</i> Triloģijas "Savējie sapratīs" otrā filma. Pagājušā gadsimta 70tie gadi mūzikā iezīmējās ar jaunās

92:00	paaudzes rokmūziķu parādīšanos Latvijā. Iedvesmojušies no 60to gadu pasaules mūzikas grandiem - Elvis Presley, Bill Haley, "The Beatles", "The Rolling Stones", "The Beach Boys", "Led Zeppelin" kā arī Latvijā milzu atzinību guvušām pašmāju rokgrupām „Katedrāle”, "Eolika”, „2XBBM”, "Melody Makers”, "The Jockers" un citām, kas uz to brīdi bija jau izjukušas vai pārtraukušas darbību, parādās jaunas grupas - „Menuets”, „Santa”, „Jolanta”, "Stroncijs 70", vēlāk „Līvi”, „Sīpoli”, "Modo". Izmantojot latviešu dzejnieku dzeju, jaunā mūziķu paaudze arvien vairāk pievēršas oriģinālkompozīciju radīšanai, lai "caur puķēm", ar zemtekstu palīdzību, vēstītu par sev svarīgām, nacionālām tēmām.
„Mans vīrs Andrejs Saharovs” (2006) 52:00	Dokumentālā filma. Kā padomju režīma "smadzenes" – oficiāli atzīts zinātnes spīdeklis, akadēmiķis, udeņraža bumbas "tēvs", spožs intelektuālis, kuram pat Kremlī bija atvērtas ikvienas durvis – kļūst par totalitārisma sistēmas spīvāko kritiķi, starptautiski skandalozi šīs sistēmas ienaidnieku un par PSRS politisko ieslodzīto jeb sirdsapziņas upuru cilvēktiesību aizstāvi un cīnītāju? Vēstures liecības, arhīva materiālus, kā arī Mihaila Gorbačova un laikabiedru viedokļus konfrontējot ar filmas galvenās varones - Andreja Saharova sievas Jeļenas Bonneres vēstījumu.
„Latvijas neatkarības kustībai – 25 gadi” (1999) 26:00	Dokumentālā filma. Filma par nevardarbīgas pretošanās kustību Latvijā, kuru 1974.gadā aizsāka brāļi Brūveri. Pēc tam šīs kustības vadību pārņēma Jānis Rožkalns. Viņa vadībā šī organizācija darbojās līdz 1983.gadam.
„Berklavisms” (2007) 55:00	Dokumentālā filma. Latvijas vēsture no 1940. gada okupācijas līdz neatkarības deklarēšanai 1990. gadā ir pārāk sarežģīta, lai to atspoguļotu tikai baltos vai melnos toņos. Viena no šī laikposma spilgtākajām personībām ir Eduards Berklavs. Komunistiskās partijas augsta ranga darbinieks ar nevainojamu pagātņi, kas piecdesmito gadu vidū uzsāka cīņu pret šīs pašas kompartijas realizēto politiku Latvijā.
„Jelgava 94” (2019) 1:26:00	Mākslas filma. Četrpadsmitgadīgais Jānis, Jelgavas puika ar „zubra” līmeņa mācību sasniegumiem, cenšas būt neviens nepamanīts. Tomēr iemīlēšanās klasesbiedrenē Kristīnē un nejauši iegūtie draugi – Nāve un Zombis – aizsāk jaunu lappusi Jelgavas pusaudža dzīvē: ir jāspēlē grupā, jāklausa metāls, vajadzīgas īstās drēbes un līdz asarām jānovēd skolotāji.
„Impērijas gals” (1991) 50:00	Dokumentālā filma. PSRS agonija.

12. Filmas par Atmodas laiku

„Paradīze ‘89” (2018) 1:29:00	Mākslas filma. Rīdzinieces Paula un Laurēns vasaras brīvlaikā ierodas pie māsīcām Maijas un Lindas, kuras dzīvo idilliskā mazpilsētā. Pieaugušo nepieskatītā četru meiteņu komanda bauda brīvību, iztēlojoties, kā ir būt pieaugušām. Maija, idealizējot savu reti klātesošo mammu Ievu un iejūtoties mātes lomā, uzņemas meiteņu sadzīves vadīšanu. Paulai pēc telefona sarunas ar savu māti rodas sajūta, ka arī viņas vecāki šķiras, – viņa ir apjukusi. Spriedzi kāpina televīzijas ziņas par satraucošiem notikumiem, un meiteņu attiecības kļūst saspīlētas. Paulā aug kareivīgums, un viņa nolēmj rīkoties, cerot, ja Latvija atgūs brīvību, jaunā situācija izvērsīsies par labu visiem – māsīcu māte Ieva atgriezīsies pie savām meitām, nejaušam paziņam, lietuvietim Jonasam nebūs jāslēpjas no iesaukuma Padomju armijā un viņa ar Laurēnu tiks mājās un saglābs brūkošo ģimeni. Televīzija sludina ārkārtas stāvokli valstī. Ar cerību Paula viena dodas uz "Baltijas ceļu"
„Baltijas ceļš” (1993) 58:00	Dokumentālā filma.
„Baltijas ceļam 30” 3:57	Animācija. Pirms 30 gadiem gaisā virmoja brīvības garša. Divi miljoni cilvēku vienlaikus sadevās rokās, lai prasītu brīvību Baltijai. 600 kilometrus gara cilvēku ķēde savienoja Viļņu, Rīgu un Tallinu.
„Diena pirms neatkarības” (1990) 10:00	Dokumentālā filma. Latvijas kinoportrets 1990.g. 3.maijā, dienu pirms vēsturiskās Neatkarības deklarācijas pieņemšanas.
„5.Saeima – atjaunots parlaments atjaunotā Latvijā” 5:44	Animācija. Pirms divdesmit pieciem gadiem uz pirmo sēdi sanāca Latvijas valsts atjaunotais parlaments - 5.Saeima. Ar ko šis sasaukums bija atšķirīgs un īpašs?
„Kur viņi palika?” (2000)	Dokumentālā filma. 1994. gadā Padomju armija izgāja no Karostas – 50 gadu slēgta militāra rajona Liepājā. Dažu dienu laikā Karostas iemītnieku skaits saruka no 25 līdz 6 tūkstošiem. Tukšajās mājās atrastās fotogrāfijas liek uzdot jautājumu: kur tad viņi visi palika? Atbilde nav nepieciešama...
„Lieta: Kombināts” (2003) 56:00	Dokumentālā filma. Filma par Skrundas radiolokācijas staciju atgādina tādus pierakstus. Tas ir stāsts par garu, pacietīgu sarunu un vienošanās gaitu, lai panāktu Skrundas monstra

	slēgšanu un saspridzināšanu, par vecā – tā sauktā „vistu kūts” raidītāja nomas līgumu un tā slēgšanu 1999.gadā. Filma par cilvēkiem, kuri šajā darbā piedalījās, nešķirojot pēc amatiem un sabiedriskā stāvokļa.
„Krievijas poligons” (1995) 37:00	Dokumentālā filma. Krievijas armijas aiziešana no sava „poligona” – Latvijas, un tās atstātais mantojums..
„Dziedošā revolūcija” (2003) 23:00	Dokumentālā filma. Okupācijas laikā kā himna dziedātā dziesma „Pūt vējiņi” mūs atved līdz Latvijas neatkarības pasludināšanai.
„Septiņas dienas augustā. Notikumu hronika.” (1991) 40:00	Dokumentālā filma. Apvērsuma mēģinājums PSRS un tā atskaņas Latvijā.
„Baltijas brīvības ceļš” (2014) 52:00	Dokumentālā filma. Filmā atspoguļoti notikumi, kas saistīti ar Baltijas valstu nostāšanos uz vienas vēsturiskās attīstības ceļa uzreiz kopš neatkarības proklamēšanas 20. Gadsimta sākumā. Pirmie ciešākas sadarbības soļi tika sperti 1920. Un 1930. Gados, tomēr tie nespēja novērst valstu neatkarības zaudēšanu. Izcilākais Baltijas tautu sadarbības piemērs ir 1989. Gada 23. Augustā notikusī demonstrācija pret Molotova – Ribentropa paktu – Baltijas ceļš, kas pulcēja gandrīz 2 miljonus cilvēku sadot rokas un izveidot dzīvo ķēdi no Tallinas līdz Rīgai un Viļņai. Tas bija arī solis tuvāk neatkarības atjaunošanai, sabrūkot PSRS. Baltijas ceļš ir process, kura rezultāts ir realitāte, kurā mēs pašlaik dzīvojam. Dižās sociālās, ekonomiskās un politiskās 1990. Gadu pārmaiņas un atkalapvienošanās ar Eiropas politisko, sociālo un kultūras vidi. Baltijas brīvības ceļš ir trīs valstu – masu sadarbība un arī sāncensība brīvās pasaules un brīvā tirgus apstākļos, esot plecu pie pleca gan priekš, gan arī grūtībās.
„Atmodas antoloģija” (2013) 98:00	Dokumentālā filma. Filmā tiek skartas arī mazāk zināmas vēstures lapaspuses, kā arī parādīta LTF darbība un nozīme pēc uzvaras LPSR AP vēlēšanās, 1991. Gada janvāra un augusta notikumos līdz pat 5. Saeimas vēlēšanām, kas organizācijai kļuva liktenīgas.
„Mūsu barikāžu laiks” (2001) 35:00	Dokumentālā filma. Atskats uz 1991.gada janvāra notikumiem Latvijā no desmit gadu distances.
„Barikāžu stāsti” 20:51	Dokumentālā filma. Filma „Barikāžu stāsti” ir veidota no barikāžu dalībnieku atmiņām, kuras 2016. Gada janvārī Valsts kanceleja sadarbībā ar nacionālo ziņu aģentūru LETA iemūžināja Rīgā, Liepājā un Valmierā. Visi 196 atmiņu

	stāsti tiks nodoti Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam, Latvijas Nacionālajam arhīvam un Barikāžu muzejam.
„Latvija – valsts turpinās” (1999) 20:00	<i>Dokumentālā filma.</i> Uz arhīva materiāliem balstītā filma stāsta par Latvijas valsts vēsturi laikā no valsts dibināšanas 1918.gadā līdz neatkarības atjaunošanai 1990.gadā.